

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. vasario 20 d. Nr. 21RE3-38 (AG3-17/25-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. X. skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl administracinio sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas X. X. (toliau – ir pareiškėjas) 2025 m. sausio 20 d. pateikė Komisijai skundą „Dėl priimto neigiamo sprendimo“ (toliau – ir skundas, b. l. 1-2), kuriuo prašo panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – atsakovė arba Administracija) Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus Aplinkosaugos ir miesto tvarkymo poskyrio 2025 m. sausio 13 d. raštą Nr. (31.7 Mr)SIF-49 „Dėl želdinių [duomenys neskelbtini]“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėjas nurodo, kad 2024 m. gruodžio 16 d. elektroniniu paštu *aplinka@siauliai.lt* kreipėsi į Administraciją dėl keturių liepų, augančių ties pareiškėjo namu, adresu [duomenys neskelbtini], nugenėjimo. Kreipimusi pareiškėjas prašė nugenėti liepas, kadangi pastarosios kelia pavojų jo gyvybei, t. y. pareiškėjas yra pensininkas, turintis lipti ant stogo ir valyti lietvamzdžius, pažymėjo, kad liepos gadina namo inventorių – stogą, kuris dėl liepų yra pažaliavęs; nurodė, kad dėl šių medžių „visais metų laikais ištisas šiukšlynas“. Administracija nesutiko liepų nei genėti, nei kirsti.

Pareiškėjas skunde taip pat nurodo, kad už kelių namų, t. y. adresu [duomenys neskelbtini], liepos yra ženkliai nugenėtos, todėl kelia klausimą, kodėl vienas liepas genėti galima, o kitų – ne.

Atsakovė atsiliepimu nesutinka su pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Cituodama ginčui aktualų teisinį reglamentavimą, atsakovė Atsiliepime (b. l. 18-21) nurodo, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 6 straipsnio 26 dalyje numatyta, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra kraštovaizdžio, nekilnojamojų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą organizavimas ir stebėseną. Pažymi, kad Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (toliau – Želdynų įstatymas) 5 straipsnio 2 dalies 3 punktas nustato, kad savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų

ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą.

Atsakovė pateikia saugotinių želdinių sąvokos apibrėžimą pagal Želdynų įstatymo 2 straipsnio 12 punktą, kuriame įtvirtinta, kad medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietas, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotiniais paskelbti dendrologiniai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas. Želdynų įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatos nustato, kad medžiai ir krūmai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės, priskiriami saugotiniams želdiniams.

Atsiliepime taip pat nurodoma, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 patvirtino Kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai, priskiriami saugotiniams želdiniams (toliau – Kriterijai). Vadovaujantis Kriterijų 1 punktu saugotiniams želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, augantys šių Kriterijų priede nurodytose teritorijose ir atitinkantys priede nurodytus dydžius. Kriterijų priedo 3 punkte nurodyta, kad kitos paskirties žemėje daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienuabučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose valstybinėje ir savivaldybių žemėje, 12 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės priskirti saugotiniams želdiniams.

Atsakovė teigia, kad liepos, augančios šalia pareiškėjo sklypo, esančio adresu [duomenys neskelbtini], yra priskiriamos saugotiniams želdiniams ir ginčo dėl šios faktinės aplinkybės nėra.

Akcentuoja Želdynų įstatymo 13 straipsnio 1 dalies nuostatą, kurioje įtvirtinta, kad saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – leidimas) ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo (toliau – sprendimas) ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai šalinami Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės atitinkantys saugotini želdiniai, arba pagal savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotiniais paskelbtų želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai šios institucijos sprendimu yra nustatyti didesni šių želdinių atkuriamosios vertės įkainiai ir kai šalinami jos sprendimu saugotiniais paskelbti želdiniai, apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją.

Nurodo Želdynų įstatymo 13 straipsnio 5 dalies reglamentavimą dėl leidimo išdavimo kirtimui, kitaip pašalinant iš augimo vietos ar intensyviai genėjimui saugotinus želdinius tvarkos – Valstybinės žemės valdytojas ar naudotojas, ketinantis kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia prašymą dėl leidimo išdavimo. Savivaldybės vykdomoji institucija, įvertinusi, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, taip pat šio įstatymo numatytais atvejais atsižvelgusi į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadą ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, priima sprendimą išduoti leidimą ir numato leidimo įsigaliojimo terminą, kuris gali būti ne ankstesnis kaip po 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos, ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo išduoti leidimą priėmimo dienos savivaldybės interneto svetainėje paskelbia informaciją apie priimtą sprendimą išduoti leidimą, nurodydama numatomų kirsti, kitaip

pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinių želdinių vietą, rūši, skaičių, skersmenį, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį bei numatomą leidimo įsigaliojimo dieną.

Cituoja Šiaulių miesto želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių, patvirtintų Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. T-107 (toliau – Taisyklės), 18 punktą, kuriame perkeltos Želdinių įstatymo nuostatos dėl Savivaldybės administracijos leidimo ar sprendimo išdavimo. Taip pat atkartoja Taisyklių 19 punkto turinį dėl atvejų, kada saugotinus želdinius galima kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti be leidimo ar sprendimo; taip pat Taisyklių 20 punktą dėl atvejų, kai želdinių atkuriamoji vertė neskaiciuojama.

Atsakovė apibendrina, kad pagal nurodytą teisinį reglamentavimą saugotini želdiniai gali būti kertami tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo. Leidimai kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius pagal teisinį reguliavimą, gali būti išduoti tik privačios žemės sklypo savininkui, valdytojui ar naudotojui bei valstybinės žemės valdytojui ar naudotojui.

Nurodo, kad pareiškėjas 2024 m. gruodžio 16 d. prašymu kreipėsi į atsakovę, prašydamas pašalinti keturias ant valstybinės žemės, šalia jo nuosavo sklypo augančias liepas arba jas apgenėti kiek įmanoma daugiau, nes, pareiškėjo nuomone, jos teršia aplinką, gadina namo inventorių ir visais metų laikais kieme būna ištisas šiukšlynas.

Teigia, kad siekiant tinkamai išnagrinėti pareiškėjo prašymą, 2025 m. sausio 8 d. atliekant želdinių apžiūrą ir jų būklės vertinimą Šiaulių mieste, buvo įvertinta ir pareiškėjo prašyme nurodytų medžių būklė (nurodo, kad medžių būklė buvo vertinama vadovaujantis 2008 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“ 2 priedu „Želdinių būklės vertinimas“). Įvertinus želdinius vietoje, buvo nustatyta, kad saugotinių liepų, augančių šalia [duomenys neskelbtini], būklė yra patenkinama t. y. genėjimas nereikalingas, nes lajos yra aukštai pakeltos, o kirtimas yra galimas tik sumokėjus atkuriamąją vertę.

Tvirtina, kad atsižvelgiant aukščiau pateiktą teisinį reglamentavimą ir į pateiktą želdinių vertinimą, pareiškėjui Rašte buvo nurodyta, kad leidimo, neatlygintinai kirsti saugotinus medžius, atsakovė, remiantis Taisyklių 20 punkto nuostatomis, išduoti negali, o želdinių genėjimas artimiausiu metu nėra numatomas, kadangi liepų laja yra aukštai pakelta ir niekam netrukdo.

Pažymi, kad skundžiamo akto neteisėtumą pareiškėjas sieja su atsakovės veiksmais, t. y. jog priimtas sprendimas neatitinka nustatytų teisės aktų, nors skunde, atsakovės vertinimu, nenurodomas nei vienas atsakovės neteisėtas veiksmas ar neveikimas, dėl kurio būtų pažeistos pareiškėjo teisės ar teisėti interesai, todėl pareiškėjo reikalavimą laiko nepagrįstu.

Akcentuoja, kad atsakovė, įgyvendindama jai priskirtas funkcijas, kaip ir bet kuri kita valdžios įstaiga, yra saistoma bendrųjų, *inter alia* (be kita ko) konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). Laikosi pozicijos, kad Raštas visiškai atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 5 ir 6 dalių reikalavimus, nes jis yra aiškus ir suprantamas, motyvuotas teisės aktų nuostatomis ir pagrįstas objektyviais duomenimis, nurodyta jo apskundimo tvarka, o sprendimą priėmė kompetentingas viešojo administravimo subjektas, sprendimas priimtas vadovaujantis teisės aktų nuostatomis ir išsamiai išnagrinėjus visas jo priėmimui reikšmingas aplinkybes.

Pažymi, jog tai, kad Raštu nebuvo tenkinti pareiškėjo norai ir pageidavimai, negali būti laikoma teisėtu pagrindu pripažinti ginčijamą sprendimą neteisėtu ar nepagrįstu, nes skunde nėra nurodyta Rašto nepagrįstumą pagrindžiančių teisinių argumentų ir jo neteisėtumą pagrindžiančių faktinių aplinkybių.

Skundas tenkintinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (minėta, toliau – atsakovė arba Administracija) Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus Aplinkosaugos ir miesto tvarkymo poskyrio 2025 m. sausio 13 d. rašto Nr. (31.7 Mr)SIF-49 „Dėl želdinių [duomenys neskelbtini]“ (minėta, Raštas), kuriuo buvo atsisakyta išduoti pareiškėjui leidimą kirsti ir (ar) intensyviai nugenėti liepas, teisėtumo.

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. gruodžio 16 d. elektroniniu paštu kreipėsi į atsakovę (b. l. 3) nuroydamas, kad prie jo namo, esančio adresu [duomenys neskelbtini], auga keturios liepos, kurios teršia aplinką, gadina namo inventorių (žaliuoja stogas, užkemšami lietvamzdžiai) (toliau – prašymas). Prašyme pareiškėjas pažymėjo, kad jis yra pensininkas, turi sveikatos problemų, todėl lipimas ant stogo ir pastarojo valymas yra pavojingas jo sveikatai. Prašyme pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad nesant galimybės liepų pašalinti, prašo, kad jos būtų kuo daugiau nugenėtos.

Byloje esančio Administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus Aplinkosaugos ir miesto tvarkymo skyriaus 2025 m. sausio 8 d. Želdinių apžiūros akto (Administracijos reg. 2025 m. sausio 17 d., Nr. VKIF-46, toliau – aktas, b. l. 15) 3 punkte konstatuota, kad liepų, esančių adresu [duomenys neskelbtini], skersmenys yra 44, 37, 44 ir 48 cm; medžių būklė patenkinama, genėjimas nereikalingas, lajos pakeltos aukštai, medžių kirtimas galimas sumokėjus atkuriamąją vertę. Akte pažymėta, kad vadovaujantis Želdynų įstatymu neintensyviam genėjimui sprendimo dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo ar leidimo dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo nereikia. Taip pat pažymėta, kad medžiai genimi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. D1-45 patvirtintomis Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančių želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis.

Skundžiamu Raštu pareiškėjas buvo informuotas, kad liepos, augančios šalia [duomenys neskelbtini], yra priskiriamos saugotiniams želdiniams, jų būklė patenkinama. Taip pat paaiškinta, kad liepos neatitinka nei vieno Taisyklių 20 punkte (kai leidimas saugotinių medžių kirtimui gali būti išduodamas neatlygintinai) išvardinto kriterijaus, todėl negalima išduoti leidimo kirsti. Nurodyta, kad liepų laja pakelta aukštai, todėl genėjimas nenumatomas. Nurodomas Želdynų įstatymo 2 straipsnio 12 punktas (*turėtų būti dalis*), kuriame įtvirtinta, kas yra saugotini želdiniai, taip pat nuorodos į minėto įstatymo 12 straipsnio 2 punktą (*turėtų būti dalį*), kuriame reglamentuojama, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 patvirtino kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams (minėta, Kriterijai). Šių Kriterijų 1 punkte nurodyta, kad saugotiniams želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, augantys šių Kriterijų priede ir atitinkantys priede nurodytus dydžius. Kriterijų priedo 3 punktu įtvirtinta, kad kitos paskirties žemėje <...> valstybinėje ir savivaldybių žemėje, 12 cm ir didesnio skersmens išvardintos medžių rūšys (tarp jų ir liepos) priskirtini saugotiniams želdiniams. Rašte pateikta informacija, kad „liepos, augančios šalia [duomenys neskelbtini], yra priskiriamos saugotiniams želdiniams“.

Rašte taip pat nurodyta, kad medžių būklė vertinama vadovaujantis 2008 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“ 2 priedu „Želdinių būklės vertinimas“. Konstatuota, kad „saugotinių liepų, augančių šalia [duomenys neskelbtini], būklė yra patenkinama“.

Pareiškėjas su Raštu nesutinka, skunde nurodo tas pačias aplinkybes kaip ir prašyme atsakovei, tačiau papildomai pažymi, kad už kelių namų, t. y. adresu [duomenys neskelbtini], liepos yra ženkliai nugenėtos, todėl jam nesuprantama, kodėl to negalima padaryti prie jo namo, kokiais kriterijais vadovujamasi priimant sprendimus dėl medžių genėjimo (kirtimo).

Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje 26 punkte įtvirtinta, kad viena iš savarankiškų savivaldybių funkcijų yra kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas.

Ginčui aktualios Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo reglamentavimas (minėta, Želdynų įstatymas) nustato, kad savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai organizuoja želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikia ir tvarko želdynų ir želdinių erdvinis duomenis Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje (5 straipsnio 2 dalies 2 punktas), organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą (5 straipsnio 2 dalies 3 punktas), atlieka želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo darbų priežiūrą (Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punktas).

Šiaulių miesto savivaldybės teritorijos ne miškų ūkio paskirties žemėje augančių želdynų ir saugotinių želdinių apsaugos, želdynų kūrimo ir pertvarkymo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių tvarkymo reikalavimus, leidimų ir sprendimų atlikti saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbus išdavimo, želdinių vertės atlyginimo, perskaičiavimo ir gražinimo tvarką, fizinių ir juridinių asmenų teises ir pareigas, susijusias su želdynų ir želdinių apsauga, želdynų ir želdinių apsaugos kontrolės vykdymą reglamentuoja Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. T-107, „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos taisyklės (minėta, Taisyklės).

Atsižvelgiant į Želdynų įstatymo 2 straipsnio 12 punkte pateikiamą saugotinių želdinių sąvoką, saugotinais želdiniais laikomi medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietos, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiniai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas. Tokie kriterijai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 – Kriterijai (aktuali redakcija nuo 2021 m. gruodžio 24 d.). Vadovaujantis Kriterijų 1 punktu, saugotiniams želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys šių kriterijų priede nurodytose augimo vietose ir atitinkantys priede nurodytas rūšis ir matmenis. Kriterijų priede (toliau – Priedas) esančioje lentelėje saugotinių medžių ir krūmų kriterijai detalizuojami pagal medžių ir krūmų augimo vietą bei medžių priskyrimą gentims ir (ar) rūšims bei jų kamieno skersmens (1,3 m aukštyje) ir aukščio parametrus. Priedo 3 punkte ir 3.1 papunktyje detalizuojama, kad kitos paskirties žemėje daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose valstybinėje ir savivaldybių žemėje mieste 12 cm ir didesnio skersmens ąžuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės priskirtini saugotiniams medžiams.

Želdynų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai, taip pat želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams numatyta pareiga privalo saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę (27 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis Želdyno įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi, saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint

savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius <...>, apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją. Šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad dėl savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių saugotinių želdinių savivaldybės vykdomoji institucija priima sprendimus, o 5 ir 6 dalyse nustatyta, kad privačios žemės sklypų savininkams ir valstybinės žemės valdytojams išduodami leidimai.

Pagal Taisyklių 21 punktą, prašymą leisti kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – prašymas) gali pateikti ir fiziniai bei juridiniai asmenys, kurių manymu, augantys želdiniai kelia pavojų žmonių sveikatai ir (ar) turtui (21.3 papunktis).

Gavusi prašymą, Administracija per 20 darbo dienų organizuoja prašymo išduoti leidimą ar sprendimą nagrinėjimą; įvertina prašomų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinių medžių ir krūmų būklę vietoje (25 punktas).

Nagrinėjamu atveju, sprendžiant dėl pareiškėjo skundžiamo atsakovės priimto Rašto teisėtumo, vertinama, kad atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo prašymą, visų pirma, turėjo pareigą vadovautis VAĮ nuostatomis, reglamentuojančiomis asmenų prašymų nagrinėjimą.

Šiuo aspektu pažymima, kad VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimo Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės, aktuali redakcija nuo 2022 m. rugsėjo 3 d.) 35 punktu, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Šių taisyklių 45 punkte nurodoma, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį. Pagal aptariamą Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45.1 papunkčio nuostatą, į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte yra įtvirtintas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Atsakovė, išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą, priimtu Raštu, kuris laikomas administraciniu sprendimu, atsisakė išduoti leidimą pareiškėjo prašyme nurodytiems medžiams kirsti.

VAĮ 10 straipsnyje reglamentuojami reikalavimai administracinių sprendimų priėmimui bei jų turiniui. VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas), administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), aiškindamas VAĮ 8 straipsnio 1 dalies nuostatą (redakcija, galiojusi iki 2020 m. lapkričio 1 d., kurią iš esmės atitinka ginčui aktuali laikotarpiu galiojančios VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 p. nuostatos) yra ne kartą pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. VAĮ keliamų administraciniam aktui reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu

trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-507-968/2022).

LVAT praktikoje akcentuojama, kad administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. lapkričio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1268-662/2018). Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (pvz., LVAT 2013 m. lapkričio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013, 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440/2014, 2018 m. lapkričio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1268-662/2018).

Pasak LVAT, gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą. Viešojo administravimo subjekto aktas, stokojantis informacijos, prasilenkia su gero viešojo administravimo principu (LVAT 2012 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1750/2012). Individualus administracinis aktas, kuriame pakankamai išsamiai nėra nurodomos aplinkybės ir teisės normos, kuriomis yra grindžiamas teisės aktas, <...>, neatitinka ir gero viešojo administravimo principo. Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą (LVAT 2013 m. gegužės 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A444-878/2013, 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015).

Pirmiausiai Komisija atkreipia dėmesį, kad iš aukščiau aptarto teisinio reglamentavimo matyti, jog želdynų apsaugos pareiga tenka želdynų savininkams ar valdytojams. Pagal Želdynų įstatymo nuostatas aplinkybė, kokioje teritorijoje yra želdiniai, yra esminė, kadangi nustatytos skirtingos sprendimų dėl leidimų genėti privačiose ir savivaldybės teritorijose augančių želdynų priėmimo procedūros. Pareiškėjas Administracijos prašė „nugenėti visas savo liepas“ ir byloje nėra ginčo, kad šalia [duomenys neskelbtini], augančios liepos yra būtent atsakovės nuosavybė, todėl buvo kreiptasi ne dėl leidimo išdavimo, o dėl sprendimo priėmimo. Atsakovė skundžiamame Rašte nurodė, kad „išduoti leidimo kirsti neturime teisinio pagrindo“, tačiau Komisija pažymi, kad pareiškėjas jo ir neprašė – pareiškėjo tikslas buvo, kad Administracija pašalintų ar nugenėtų medžius, esančius savivaldybės teritorijoje.

Nors atsakovė skundžiamame Rašte nepateikė duomenų dėl pareiškėjo prašomų nukirsti ir (ar) nugenėti medžių skersmens dydžio nustatymo, o liepų skersmens išmatavimai buvo nurodyti tik kartu su atsiliepiamu pateiktame Akte (atitinkamai 44, 37, 44 ir 48 cm), byloje nėra ginčo dėl faktinės aplinkybės, kad liepos, augančios prie pareiškėjo namo [duomenys neskelbtini], yra priskirtinos saugotiniams želdiniams.

Atsiliepime Atsakovė nurodė, kad, vadovaujantis Želdynų įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi, saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą ar sprendimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai kreipiamasi dėl saugotinių medžių. Kartu su atsiliepiamu į bylą buvo pateiktas Aktas (*metaduomenys nenurodyti*), kuriame nurodyta, kad jis buvo surašytas nagrinėjant pareiškėjo ir kitų asmenų prašymus vykdant

želdinių apžiūrą ir jų būklės vertinimą. Akte įtvirtinta, kad minimų liepų skersmuo atitinkamai yra 44, 37, 44 ir 48 cm, jų būklė yra patenkinama, lajos aukštai pakeltos ir padaryta išvada, kad „genėjimas nereikalingas, lajos aukštai pakeltos, kirtimas galimas sumokėjus atkuriamąją vertę“. Tačiau Komisija atkreipia dėmesį, kad skundžiamu Raštu pareiškėjas nebuvo informuotas, jog saugotinių medžių kirtimas yra galimas, bet turi būti sumokėta atkuriamoji vertė. Rašte buvo nurodyta aplinkybė, kad „liepos neatitinka nei vieno kriterijaus, išvardinto Taisyklių 20 punkte (kai leidimas saugotinių medžių kirtimui gali būti išduodamas neatlygintinai), todėl išduoti leidimo kirsti neturime teisinio pagrindo. Liepų laja yra aukštai pakelta, todėl genėjimas nėra numatomas“.

Kaip jau buvo minėta, prašymus leisti kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinius želdinius gali pateikti ir fiziniai asmenys, kurių manymu, augantys želdiniai kelia pavojų žmonių sveikatai ir (ar) turtui. Komisija atkreipia dėmesį, kad želdynų apsaugos pareiga tenka želdynų savininkams ar valdytojams ir byloje nėra ginčo, kam priklauso sklypas, kuriame yra liepos, todėl atsakovės, kaip liepų, esančių [duomenys neskelbtini], savininkės, pareiga yra užtikrinti, kad šie medžiai nedarytų žalos kitų asmenų turtui. Prašyme pareiškėjas nurodė, kad prašo liepas nukirsti ar kaip įmanoma labiau nugenėti, nes jos „gadina namo inventorių: stogas visas nužaliavęs, lietvamzdžiai užkišti“, tačiau nei skundžiamame Rašte, nei atsiliepime atsakovė apie tai nepasisakė. Vien tai, jog atsakovė atsiliepime nurodė, kad „liepų laja yra aukštai pakelta ir niekam netrukdo“, nereiškia, kad galima sutikti su atsakovės pozicija, jog sprendimas priimtas „išsamiai išnagrinėjus visas priemimui reikšmingas aplinkybes“. Nagrinėjant bylą nenustatyta, kad atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo prašymą ar apžiūrėdama želdinius vietoje, būtų prašiusi patikslinti prašyme nurodytus duomenis bei pateikti pareiškėjo teiginius patvirtinančius įrodymus. Atsakovė, gavusi nurodyto turinio informaciją, šių duomenų nevertino bei neišvelgė poreikio patikrinti, ar prašomi pašalinti želdiniai kelia grėsmę pareiškėjo namo stogui.

Iš skundžiamo Rašto turinio taip pat nėra aišku, kada buvo atlikta liepų, esančių [duomenys neskelbtini] apžiūra, bei kokiais duomenimis nuspręsta, kad liepos yra patenkinamos būklės. Nors Rašte nurodyta, kad „medžių būklė vertinama vadovaujantis 2008 m. birželio 26 d. LR Aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“ 2 priedu „Želdinių būklės vertinimas“. Saugotinių liepų augančių šalia [duomenys neskelbtini], būklė yra patenkinama.“, tačiau, kaip jau minėta, nebuvo pateikta jokių duomenų apie atliktą patikrinimą, nes patikrinimo Aktas (ir data, kada jis buvo atliktas) buvo pateiktas kartu su atsiliepimu. Nėra pateikiamas apibūdinimas/paaiškinimas, ką reiškia *patenkinama* želdinio būklė nurodytų liepų atžvilgiu, pagal kokius kriterijus tokia būklė nustatyta. Vien tik nuoroda į teisės akto nuostatas negali būti laikoma sprendimą pagrindžiančiu motyvu. Komisijos vertinimu, ir teiginys „liepų laja yra aukštai pakelta“, nenurodant jokių objektyvių duomenų apie lajų aukštį, yra deklaratyvus bei neatskleidžia pakankamų atsisakymo genėti motyvų.

Komisija atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas savo prašymą atsakovei pašalinti ar „nugenėti visas savo liepas kiek įmanoma daugiau“ motyvuoja ir tuo, kad yra pensininkas, turi daug sveikatos problemų, turi lipti ant stogo jį valyti, ir tai tampa pavojinga jo sveikatai. Pažymėtina, jog tokio pobūdžio kriterijai Želdinių įstatyme ar kituose ginčo teisinius santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra numatyti kaip pagrindas želdinių genėjimui atlikti.

Komisija akcentuoja, kad skunde Komisijai nurodytos aplinkybės ir pateiktos fotonuotraukos dėl nugentų liepų adresu ties [duomenys neskelbtini], nėra šios bylos dalykas ir Komisija apie tai nepasisakys, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad teikdamas šį pavyzdį pareiškėjas siekia sužinoti, kokiais visgi atvejais liepas galima genėti, nes akivaizdu, kad teisės aktai numato ir tokią galimybę. Vadovaujantis gero administravimo principu, pareiškėjas turi teisę gauti išsamią informaciją jį dominančiu klausimu, todėl negalima palikti besikreipiančio asmens nežinioje, neatsakant į visus pareiškėjo klausimus ar atsakant į juos formaliai.

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes ir skundžiamo Rašto turinį, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, atsakovės Raštas nėra išsamus ir pakankamas, neleidžiantis suprasti, kokios priežastys lėmė tokį atsakovės sprendimą, neatitinka VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtinto išsamumo principo, prieštarauja 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktų nuostatomis dėl nepakankamų privalomų turinio elementų, todėl Raštas yra naikintinas, o atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2024 m. gruodžio 16 d. pateiktą prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, jog sprendimas, kuriuo buvo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, nereiškia, jog viešojo administravimo subjektas neturi teisės priimti tokias pačias teises pasekmes pareiškėjui sukeltą sprendimą – viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokią sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti teisingai ir aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo teisiniai bei faktiniai pagrindai, taip pat motyvai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. X. skundą tenkinti – panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2025 m. sausio 13 d. raštą Nr. (31.7 Mr)SIF-49 „Dėl želdinių [duomenys neskelbtini]“ ir įpareigoti Šiaulių miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2024 m. gruodžio 16 d. pateiktą prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė